

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 1. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: 8. oktober 2008
Tidspunkt: Kl. 13.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Svend Auken (S) formand, Kim Andersen (V), Michael Aastrup Jensen (V), Erling Bonnesen (V), Henrik Høegh (V) næstformand, Morten Messerschmidt (DF), Helle Sjølle (KF), Kim Mortensen (S), Yildiz Akdogan (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Astrid Krag (SF), Hanne Ager-snap (SF), Villy Søvnald (SF), Lone Dybkjær (RV), Bjarne Laustsen (S), Per Clausen (EL)

Desuden deltog: Statsminister Anders Fogh Rasmussen

Punkt 1. Samråd med statsministeren vedr. samrådsspørgsmål A (om Metock-dommen)

EUU alm. del (08) – samrådsspørgsmål A (vedlagt)

Punkt 2. Samråd med statsministeren vedr. samrådsspørgsmål B (om statsministerens/regeringens forhandlinger med EU-Kommissionen om virkningerne for dansk udlændingepolitik af EF-Domstolens kendelser)

EUU alm. del (08) – samrådsspørgsmål B (vedlagt)

Statsministeren besvarede samrådsspørgsmålene under ét.

Samrådsspørgsmål A (i den tidligere samling samrådsspørgsmål Q) havde følgende ordlyd:

"Hvilke skridt vil statsministeren tage i forhold til EU's institutioner og i forhold til de øvrige medlemsstater i anledning af den nyligt afsagte Metockdom, herunder hvad der kan gøres for at sikre den rette balance mellem EF-Domstolen og EU's lovgivende instanser og mellem EU-retten og de nationale retsregler? Besvarelsen bedes set i lyset af de sidste års afsagte domme, hvor EF-Domstolen har truffet afgørelser i strid med Danmarks holdninger."

Samrådsspørgsmål B (i den tidligere samling samrådsspørgsmål R) havde følgende ordlyd:

"Hvilke oplysninger kan gives om statsministerens/regeringens forhandlinger med EU-Kommissionen om virkningen for dansk udlændingepolitik af EF-Domstolens kendelser, og hvilke initiativer agter regeringen at tage i konsekvens heraf?"

Formanden begrundede samrådsspørgsmålene og sagde, at han havde aftalt med statsministeren, at hvis tiden tillod det, ville statsministeren efter besvarelsen

af samrådsspørgsmålene også sige lidt om EU's indsats i forhold til den finansielle krise, som ryster verden.

Statsministeren: Som bekendt afsagde EF-Domstolen den 25. juli 2008 en dom i den såkaldte Metocksag om familiesammenføring efter EU-reglerne om fri bevægelighed. Regeringen har efterfølgende foretaget en juridisk analyse af dommens konsekvenser, og vi har drøftet denne analyse med EU-Kommissionen.

Jeg vil gerne starte med at understrege, at regeringen selvfølgelig vil følge dommen fra EF-Domstolen i Metocksagen.

Samtidig skal der ikke herske tvivl om, at regeringen står vagt om den faste og fair udlændingepolitik, som vi har været garant for siden 2001.

Regeringen har på den baggrund indgået en politisk aftale med Dansk Folkeparti om håndteringen af EU's regler om fri bevægelighed i forhold til reglerne om familiesammenføring.

For at imødegå de uheldige konsekvenser af Metockdommen er regeringen og Dansk Folkeparti blevet enige om at indføre nye kontrolkrav i udlændingeadministrationen – kontrolkrav som vil få betydning for administrationen af familiesammenføringssager i relation til EU-borgere.

Jeg vil gerne sige, at ændringerne er sket i forståelse med Kommissionen for at sikre, at den skærpede kontrol er i overensstemmelse med EU-reglerne.

Med andre ord har vi søgt at opbygge et solidt nationalt værn mod et muligt misbrug, som Metockdommen ville kunne have i forhold til Danmark. Samtidig arbejder regeringen i EU for en mere varig løsning, der skal sikre, at den fri bevægelighed ikke bliver misbrugt til systematisk at lovliggøre illegal indvandring.

Det er afgørende at forhindre misbrug f.eks. i form af lovliggørelse af ulovlig indvandring. Lovliggørelse af ulovlig indvandring betragter vi som misbrug. Det er derfor regeringens opfattelse, at vi skal tage alle de nødvendige skridt for effektivt at forhindre et sådant misbrug.

Vi ønsker derfor bl.a., at medlemsstaterne igen skal kunne kræve, at en tredjelandstatsborger skal have haft forudgående lovligt ophold i et andet EU-land, før der kan opnås familiesammenføring med en EU-borger efter reglerne om den fri bevægelighed. Regeringen finder med andre ord, at reglerne om fri bevægelighed handler om fri bevægelighed inden for EU og ikke ind i EU.

Det er klart, at en ændring af det såkaldte opholdsdirektiv – som sagen drejer sig om – kræver, at Kommissionen er villig til at fremsætte et forslag om det, og at såvel medlemslandene som Europa-Parlamentet vil bakke op om at vedtage et sådant forslag. Derfor er der ingen grund til at skjule, at det er en både omstændelig og muligvis også langvarig proces. Sådant er det, når så mange skal involveres.

Et vigtigt skridt i den retning blev taget på rådsmødet for retlige og indre anliggender den 25. september 2008. På mødet var der stor forståelse for det danske synspunkt om, at det er problematisk, at retten til fri bevægelighed efter Metock-

dommen risikerer at undergrave EU's mål om effektivt at imødegå ulovlig indvandring.

Netop bekæmpelse af ulovlig indvandring er jo et af hovedformålene med den asyl- og indvandringspagt, som i næste uge ventes at blive endeligt godkendt på EU-topmødet.

Derfor har jeg også med tilfredshed noteret mig, at dette problem nu på dansk foranledning er direkte afspejlet i asyl- og indvandringspagten. Her fremgår det nemlig, at der skal være sammenhæng mellem målet om bekæmpelse af ulovlig indvandring og så EU's øvrige politikker. Det vil altså sige, at reglerne om fri bevægelighed ikke må stå i vejen for bekæmpelsen af den ulovlige indvandring.

På rådsmødet den 25. september var der desuden en klar erkendelse af, at Metockdommen ikke blot er en dansk, men en europæisk udfordring. Derfor var der også fuld enighed om, at sagen kræver nøje overvejelser på europæisk plan. Rådet blev enig om at følge sagen tæt. Og der er nu igangsat en proces, hvor Kommissionen inden udgangen af i år vil præsentere en rapport om de praktiske erfaringer med gennemførelsen af opholdsdirektivet.

På baggrund af den rapport er Kommissionen så parat til at komme med nødvendige initiativer til at bekæmpe omgåelse og misbrug af reglerne om fri bevægelighed.

Jeg synes, der er sat en god proces i gang i Rådet og i Kommissionen for at følge op på sagen. Jeg gentager, at det er en besværlig proces, men der er sat en proces i gang. Danmark deltager naturligvis aktivt i evalueringen af opholdsdirektivet og vil i den kommende tid følge sagen tæt.

Vi vil arbejde målrettet og konstruktivt for opnå de bedst mulige løsninger.

Det er klart, at Metockdommen her i landet har givet anledning til en mere generel debat om EF-Domstolen. Jeg skylder at sige, at Danmark stort set er det eneste land, hvor der overhovedet har været en debat om Metockdommen. Den debat eksisterer ikke i noget andet land – heller ikke i Irland. Det er nærmest kommet til at fremstå, som om det var en sag mod Danmark, at Danmark havde tabt en sag. Dommen handler ikke om Danmark. Det er en sag mod Irland. Hvis der endelig er nogen, der har tabt sagen, er det den irske regering. Danmark er altså det eneste land, hvor der har været en debat om dommen. Det har givet anledning til en mere generel debat om EF-Domstolen.

Det er ikke nogen hemmelighed, at regeringen er uenig i den afgørelse, som EF-Domstolen har truffet i Metocksagen. Vi er absolut uenige. Det er jo sund fornuft, at mennesker, der bevæger sig over landegrænsen for at arbejde i et andet land, kan tage deres familie med, og at de også kan tage den med tilbage, når de vender hjem. Det er sund fornuft, og sådan har det i øvrigt været lige siden 1973, hvor vi trådte ind i EF. Men jeg må sige, at jeg betragter det også som sund fornuft, at den, man vil have familiesammenføring med, skal have lovligt ophold. Sådan har et jo været hidtil, baseret på tidligere afgørelser fra EF-Domstolen. Nu kommer den så og siger det modsatte, nemlig at nu kan man også få familiesammenføring, selv om ægtefællen ikke har lovligt ophold. Det er uforståeligt.

Men sådan er det i et retssamfund. Hvis en domstol er kommet med en afgørelse, så må man rette sig efter afgørelsen. Hvis man synes, der er skabt en utilfredsstillende retstilstand, forsøger man at ændre lovgivningsgrundlaget. Det er lige præcis den strategi, regeringen har valgt. Det synes jeg er den rigtige fremgangsmåde. I et retssamfund må man holde tingene adskilt og sige, at domstolene dømmes, og det må vi rette os efter, men politikerne lovgiver, og hvis vi ikke er tilfredse med det, domstolene når frem til er retstilstanden, så ændrer vi retstilstanden gennem lovgivning. Det er den måde, vi gør det på.

Jeg tror også, der fremover fra tid til anden vil komme sager, hvor vi vil være uenige i Domstolens afgørelse. Sådan er det også i andre lande. Men jeg vil godt sige, at uenighed om konkrete domme i konkrete sager bør ikke vendes til et generelt angreb mod EF-Domstolen – eller i det hele taget mod det retligt forpligtende samarbejde i EU.

Det er efter min opfattelse ganske klart i både danske borgeres og danske virksomheders interesse, at EF-Domstolen sikrer, at de fælles regler bliver overholdt af alle – og at store såvel som små lande bliver behandlet ens. Det gælder altså også, når en dom går imod os.

I det hele taget er det jo sådan, at det tætte og forpligtende samarbejde i EU er afhængig af, at de fælles regler bliver håndhævet, og at der er effektive mekanismer til at bilægge tvister og afklare fortolknings spørgsmål.

Derfor vil regeringen altså også i den konkrete sag om Metockdommen respektere EF-Domstolens afgørelse, samtidig med at vi politisk vil arbejde målrettet og ihærdigt for at få ændret reglerne – ikke mindst det såkaldte opholdsdirektiv.

Lad mig runde af med at sige i forbindelse med hele debatten om, hvor stor Domstolens rolle er, at jeg tror, vi også som politikere skal hanke op i os selv og være opmærksom på, at jo klarere regler vi fastsætter politisk, desto mindre rum er der for Domstolen til at gå ind og fortolke. Jo mere uklare regler, vi vedtager, desto mere rum er der for Domstolen til at fortolke. Det kan vi også lære af denne sag – og af andre sager i øvrigt – at EU's lovgivningsproces nok bør være præget af den størst mulige præcision med hensyn til, hvad der egentlig er den politiske hensigt. Men ofte sker der jo det, at man under politiske forhandlinger skal nå til et kompromis, og kompromisset består i, at der er en lillebitte smule uklarhed. Så kommer der nogen ind og fylder uklarheden ud med klar tolkning. Så det vender mange veje.

Det er i hvert fald en af mine konklusioner, at vi i EU skal tilstræbe et så klart politisk lovgivningsgrundlag som overhovedet muligt.

Formanden takkede statsministeren og sagde, at det papir, statsministeren havde læst op, bestemt egnede sig til, at man modtog det i Europaudvalget.

Per Clausen spurgte, om han havde forstået statsministeren rigtigt, når han forstod, at der ville komme et nyt direktiv om, hvordan man holdt de europæiske grænser lukkede, som ville være overordnet princippet om den frie bevægelighed.

Han ville gerne vide, om der er andre lande, som går ind for, at vi laver opholdsdirektivet om, eller om der bare er tale om en øvelse af hensyn til Dansk Folkepartis nattesøvn.

Per Clausen spurgte, om han skulle forstå statsministerens besvarelse af samrådsspørgsmålet sådan, at han mente, at den måde, EF-Domstolen håndterer reglerne på, er o.k., og når statsministeren til Jyllands-Posten i 2006 sagde, at EU-samarbejdet skal udvikle sig på baggrund af demokratiske synspunkter blandt folkevalgte og ikke ved domme fra EF-Domstolen, var det ikke udtryk for, at statsministeren kritiserede EF-Domstolen, men kritiserede de aftaler og traktater, som hans regering havde været med til at lave.

Astrid Krag stillede nogle spørgsmål til statsministeren, som hun ikke havde kunnet få svar på fra integrationsministeren. Når statsministeren siger, at der er en del uheldige konsekvenser af Metockdommen, og når integrationsministeren har sagt, at der vil komme mange flere sager om familiesammenføring, hvor mange sager drejer det sig da om? Altså hvor stort er problemet?

Er det ikke rigtig forstået, at denne dom kun vil have begrænset virkning, da den kun giver adgang for EU-borgere fra andre lande, der kommer til Danmark?

Hun var enig i, at vi skal gøre hvad vi kan for at gøre det umuligt at misbruge lovgivningen og omgå lovgivningen og at snyde og lyve, og derfor kunne hun støtte, at man skærper kontrollen og tager en diskussion om, hvordan man på EU-plan kan bekæmpe omgåelser, men hvilke nye kontrolbehov skaber Metockdommen, som ikke fandtes før dommen? Så vidt hun vidste, havde proformaægteskaber været ulovlige altid. Astrid Krag spurgte på den baggrund, om den aftale, regeringen har indgået, skyldes, at der hidtil ikke har været kontrol nok.

Morten Messerschmidt havde hæftet sig ved statsministerens udtalelse om, at de af EU's indre marked afledte familiesammenføringsregler først og fremmest måtte gælde for folk, der ønskede at bevæge sig inden for medlemslandene, og ikke for folk, der kom udefra og ind i EU-landene. Men mener statsministeren, at det fænomen, man her adresserer, er noget, der kun vedrører Metockdommen og den ændring af retsstillingen, den indebærer? I den forbindelse henviste Morten Messerschmidt til, at Carpenterdommen omhandler en filippinsk statsborger og dommen siger, at hendes tilstedeværelse er en forudsætning for, at hr. Carpenter kunne udøve sin rådgivningsvirksomhed i EU.

Morten Messerschmidt var fuldstændig enig med statsministeren i, at det er fuldstændig vanvittigt, at man ikke kan kræve lovligt ophold som en forudsætning for familiesammenføring, men hvad der det præcis for nogle domme, statsministeren tænker på, når han siger, at Metockdommen er et oprør mod tidligere domme. Er det Akrichdommen eller er det Carpenterdommen?

Det er svært at være uenig med statsministeren i, at EF-Domstolen er en nødvendighed, hvis man følger den Montesquieuske magtfordelingslære, men så må statsministeren også have en holdning til, hvor delingen skal være. I den forbindelse henviste Morten Messerschmidt til, at den danske højesteret allerede i Maastrichtdommen har sagt, at man godt kunne forestille sig, at EF-Domstolen gik ud over sine grænser.

1. Europaudvalgs møde 8/10-08

Morten Messerschmidt spurgte, hvornår Danmark har overdraget kompetence til EF-Domstolen til at afgøre og tilsidesætte dansk udlændingepolitik. Hvis Danmark ikke har gjort det, mente Morten Messerschmidt, der var et problem i forhold til grundlovens § 20.

Når statsministeren siger, at megen EU-lovgivning bygger på kompromiser, ville det så ikke være naturligt, at EF-Domstolen foretog en indskrænkende fortolkning af reglerne i stedet for en udvidende fortolkning, hvilket man i det meste af litteraturen – også uden for Danmark – mener den foretager.

Den konkrete aftale, der er indgået, indeholder selvfølgelig mange rigtig gode initiativer, men Morten Messerschmidt ville gerne have statsministeren til at uddybe, hvad der ligger i begrebet "reel og faktisk etablering", og hvad menes der egentlig med misbrug? I den forbindelse henviste Morten Messerschmidt til, at Akrichdommen er banebrydende, idet den siger, at selv om motivet til at bosætte sig i et andet land er at omgå de nationale regler, er der ikke tale om misbrug. Mener statsministeren ligesom Dansk Folkeparti, at vi også skal tage et opgør med Akrichdommen?

Villy Søvndal syntes, det var interessant, at Danmark er det eneste land, der diskuterer Metockdommen. Han ville gerne vide, hvad årsagen er hertil.

Han roste statsministeren for dennes klarhed med hensyn til Montesqueus magtfordelingslære, idet der har været noget siksak undervejs med hensyn til, om vi skulle respektere Domstolen og følge dommen. Han spurgte videre, om det ikke er svært at få ændret opholdsdirektivet, når det blev til under dansk formandskab?

Tør statsministeren give et bud på, hvor lang tid det vil tage at få ændret direktivet? Villy Søvndal tilføjede, at det spørgsmål er interessant, idet Dansk Folkeparti har sat en deadline, der hedder 1/9 2009.

Det afgørende er vel, at opholdsdirektivet ændrede helt bredt på rettighederne til familiesammenføring, som blev lettere, hvilket Europaudvalgets medlemmer også blev gjort opmærksom på i det notat, de fik, da udvalget behandlede sagen.

Statsministeren sagde i anledning af Per Clausens spørgsmål om den frie bevægelighed, at han lagde megen vægt på den frie bevægelighed for arbejdskraften, som er et afgørende princip i EU og en af de rigtig gode ting i EU. Den har været med til at skabe fantastisk mange job i Europa, og også Danmark har haft stor glæde af at kunne få udenlandsk arbejdskraft i en situation, hvor vi har haft mangel på arbejdskraft. Derfor ville han stå vagt om den frie bevægelighed i EU. Vi må også stå vagt om, at mennesker, der vil benytte sig af den frie bevægelighed, selvfølgelig skal kunne tage deres familie med. Problemet er bare, om det også skal gælde, når man gifter sig med en tredjelandsborger, som ikke har lovligt ophold i EU, idet der derved åbnes op for, at folk, der kommer illegalt til EU, kan gifte sig med en EU-borger og derved legalisere deres ophold, hvis de flytter til et andet EU-land. Derfor er vi glade for, at vi har fået skrevet ind i teksten til asyl- og immigrationspagten, at den frie bevægelighed ikke må støde an mod kampen mod den illegale indvandring. Det er et meget vigtigt håndtag.

1. Europaudvalgsmøde 8/10-08

Statsministeren var ikke i stand til i et åbent samråd at svare Per Clausen på, hvilke lande der støtter os i ønsket om at få direktivet ændret. Det må landene selv give udtryk for. Men Danmark står ikke alene.

Statsministeren kunne ikke huske sin gamle udtalelse fra 2006, som Per Clausen refererede, men han syntes, den lød ganske fornuftig. Han forbeholdt sig ret til at kritisere EF-Domstolen, når den afsiger en dom, han er uenig i. Statsministeren tilføjede, at andre gange har Domstolen afsagt domme, som vi har været meget glade for. Hvis man er utilfreds med en dom, så må man ændre lovgivningen. Det er det, vi prøver at gøre i EU.

Astrid Krag stillede det spændende spørgsmål, hvor stort problemet overhovedet er. Det havde statsministeren udtalt sig om et par gange, og nogle havde været mindre tilfredse med den karakteristik, han havde givet af problemets størrelse, da han kom hjem fra sin sommerferie. Derfor måtte han nok passe på, hvilke udtryk han brugte, men han kunne sige, at i 2007 blev der afgjort 105 sager om familiesammenføring i relation til opholdsdirektivet, hvilket er mindre end 2 promille i forhold til de næsten 60.000 ansøgninger om opholdstilladelser, der var. Statsministeren tilføjede, at den debat, der har været, har udgjort mere end 2 promille opgjort i spaltmillimeter. Men de 2 promille kan godt gå hen og blive noget mere, hvis et misbrug bliver sat i system. Det er for at forebygge den mulighed, at vi nu har sat et kraftigt nationalt værn ind.

På Astrid Krag's spørgsmål om, hvorvidt aftalen er udtryk for, at der hidtil ikke har været kontrol nok, og hvor det nye egentlig ligger, svarede statsministeren, at det afgørende nye er, at et medlemsland ikke længere kan stille krav om forudgående lovligt ophold i EU som betingelse for familiesammenføring. Det krav har vi hidtil kunnet stille. Astrid Krag har nok ret i, at der er en række andre forhold, som man egentlig godt kunne kontrollere, men som vi er gået knap så højt op i.

I anledning af Morten Messerschmidts spørgsmål om, hvad man forstår ved reel og faktisk etablering, sagde statsministeren, at det kan man kun afgøre ud fra en konkret vurdering i den enkelte sag, så derfor kunne han ikke give en generel facitliste, men i aftalen er der angivet en række elementer, vi kan kigge på, herunder opholdets længde, hvorvidt man reelt er fraflyttet sit hjemland og har solgt sit hus eller opsagt sin lejekontrakt, om eventuelle børn har skiftet skole, om man har tilmeldt sig sociale sikringsordninger osv. Efter statsministerens opfattelse var "reel og faktisk etablering", stærkere end "ophold", og formuleringen findes i præmisserne til Metockdommen.

Statsministeren svarede Morten Messerschmidt, at den dom, han tænkte på, da han talte om, at Metockdommen ændrede retstilstanden, var Akrichdommen fra 2003.

Statsministeren kunne ikke præcis sige, hvor delingen mellem Domstolen og lovgivningen skulle ligge, men han mindede om, at den danske højesteret faktisk i Maastrichtsagen har taget stilling til dette i 1998.

EF-Domstolen skal ikke kunne tilsidesætte dansk udlændingepolitik, og det har den heller ikke gjort. Dansk udlændingepolitik står fast, og de hovedregler, der

gælder om familiesammenføring, gælder stadig væk – bortset lige fra dem, der bruger opholdsdirektivets regler om fri bevægelighed over landegrænserne.

I anledning af Villy Søvndals spørgsmål om, om det ikke ville være sværere at ændre direktivet, fordi Danmark sad for bordenden i 2002, da arbejdet med den seneste ændring af opholdsdirektivet blev startet, svarede statsministeren: Nej, for der er sket noget nyt. Han tilføjede, at da man vedtog direktivet endeligt, havde Domstolen forinden afsagt. Akrichdommen faldet. Man lagde dengang til grund – hvilket også er fuldstændig fornuftigt – at for at kunne søge familiesammenføring skal vedkommende have lovligt ophold i EU. I relation til Villy Søvndals spørgsmål om, hvorfor det kun er i Danmark, Metockdommen har givet anledning til diskussion, pegede statsministeren på, at en del af forklaringen kan ligge i, at i Danmark er der kræfter, som i øvrigt er uenige om alting, som her har fundet en fælles sag – nemlig dem, der ikke bryder sig om EU, og dem, der ikke bryder sig om den danske udlændingepolitik.

Statsministeren mente, det bliver svært at ændre direktivet, idet vi først skal overbevise Kommissionen om, at den skal stille et forslag, derefter skal vi få medlemslandene med på det, og så skal vi overbevise et flertal i Europa-Parlamentet. Det er ikke nogen nem sag, men det er det, vi prøver på.

I anledning af Villy Søvndals spørgsmål om, hvorfor man i aftalen taler om den 1. september 2009, sagde statsministeren, at skulle det ikke lykkes os at få overbevist et flertal i det nuværende Europa-Parlament, så vil det nyvalgte parlament begynde sit arbejde den 1. september 2009, og så må vi prøve at overbevise de nye europaparlamentarikere. Derfor er det klogt at gøre status på det tidspunkt.

I anledning af Villy Søvndals spørgsmål om, hvorvidt det kun er Metockdommen, regeringen interesserer sig for, eller det er hele opholdsdirektivet, gentog statsministeren, at han syntes, det var helt grundløst, at et land ikke kunne stille som betingelse, at der var tale om lovligt ophold. Derfor er det det, vi fokuserer på.

Bjarne Laustsen havde noteret sig, at statsministeren ikke havde brug for hjælp fra andre partier, da man lavede aftalen med Dansk Folkeparti. Han ville godt høre, hvor mange der havde fået afslag på at få deres ægtefælle med til Danmark.

Hvis der er 105 sager, før man lavede aftalen med Dansk Folkeparti, hvor mange vil det så dreje sig om, efter at man har lavet aftalen?

Anne Grete Holmsgaard pegede, for at der ikke skulle skabes et falsk billede af historien, på, at det ikke er rigtigt, når statsministeren siger, at Rådet kendte Akrichdommen, da det besluttede sig for opholdsdirektivet. Det var helt tydeligt, da Europaudvalget besøgte EF-Domstolen for nylig, at man dér betragtede Akrichdommen som den grimme ælling – den var ikke kendetegnet for den måde, man fortolkede direktivet på.

Hun kunne forstå, at statsministeren ville stå fast på retten til familiesammenføring, når det er den lille lyserøde familie, men ikke når det er gule eller brune familier. Hun forstod også, at man nu vil undersøge, om der er for stor aldersforskel på dem, der gifter sig – det er det, der også kaldes Camre-reglen.

1. Europaudvalgsmøde 8/10-08

Anne Grete Holmsgaard rejste spørgsmålet, hvad man forstår ved lovligt ophold. Er det lovligt ophold, hvis man har et lovligt visum?

Hvis man kræver reel og fast faktisk etablering, hvilken forskel er der så på lovligt ophold efter opholdsdirektivet?

Hun ville gerne vide, hvad det er, Danmark har fået ind i immigrationspagten, som det franske formandskab foreslog.

Lone Dybkjær var imod illegal indvandring og troede, at de fleste partier var imod det. Selvfølgelig skal man tilstræbe at have en klar lovgivning, men opholdsdirektivet er temmelig klart.

Statsministerens forklaring på, at der har været så megen diskussion i dette land, fandt hun ikke fyldestgørende, og spurgte, om regeringen ikke føler, at den selv har noget af ansvaret, derved at integrationsministeren var ude med, at EF-Domstolen er utrolig integrationistisk og politiserende.

Hun gentog sit spørgsmål om, hvad der i de andre lande er kriterierne for, at statsborgere har lov at gifte sig med ikke-EU-statsborgere og deres rettigheder som ægtefolk, idet hun ikke havde kunnet få et svar herpå fra integrationsministeren. Mener statsministeren ligesom integrationsministeren, at man kan tilbageholde den slags oplysninger fra Folketinget? Hun spurgte også, om det ikke var det enkelte land, der definerer, hvad "lovligt ophold" er. Det er ikke noget, vi kan blande os i.

Yildiz Akdogan ville gerne vide, hvilke andre medlemslande regeringen er i dialog med for at få ændret opholdsdirektivet. Er det 2 eller 14 eller 27?

Hun opfordrede statsministeren til at bruge et andet udtryk end "nationalt værn", som lød meget negativt i hendes øren.

Kim Mortensen mente, regeringen også bar et vist ansvar for, at medieinteressen i Danmark har været så stor, ved det indlæg, den sendte til Domstolen, inden dommen blev afsagt, og ved den måde, regeringen modtog dommen på. Han mente, integrationsministeren var en af dem, der havde talt dette problem voldsomt op, og hun havde i Europaudvalget sagt, at der ville komme et meget stort antal sager. Derfor spurgte Kim Mortensen, om regeringen har fortrudt den måde, man retorisk har angrebet dommen på. Mener statsministeren, at Udlændingetjeneste har givet borgerne tilstrækkelig information om de gældende regler?

Svend Auken syntes, at det, statsministeren sagde, på mange punkter lød fornuftigt. I anledning af at man har sagt, at der er tale om et skyde gråspurve med kanoner, sagde Svend Auken, at der snarere var tale om at skyde kolibrier med krydsermissiler. Vil statsministeren ikke erkende, at regeringen har gjort for lidt for at give befolkningen tryghed ved at forklare, at der kun er tale om en lille sag? Synes statsministeren, at befolkningen har fået tilstrækkelig besked om, hvad deres rettigheder er, altså at danske statsborgere har fået tilstrækkelig vejledning?

Svend Auken gjorde opmærksom på, at den franske ambassadør ved EU har sagt, at der ikke er en jordisk chance for at få ændret opholdsdirektivet. Han tilfø-

1. Europaudvalgsmøde 8/10-08

jede, at der slet ikke er sikkerhed for, at Kommissionen overhovedet vil fremsætte noget forslag.

Svend Auken gjorde i anledning af Anne Grete Holmsgaards spørgsmål opmærksom på, at immigrationspagten stort set blev fastlagt i juli måned på det uofficielle møde, hvor Danmark ikke var repræsenteret ved en minister. Derfor ville han gerne vide, hvad det er, Danmark nu tager æren for at have fået ind i immigrationspagten.

Han syntes godt, man kunne tage en legitim diskussion om aktivistisk domspraksis, uden at det skal opfattes som negativt over for det europæiske samarbejde eller som udtryk for, at man ikke skal respektere Domstolens afgørelser.

Statsministeren måtte blive Bjarne Laustsen svar skyldig på, hvor mange sager der ville komme, og hvordan det ville se ud efter aftalen med Dansk Folkeparti, men fremhævede, at netop for at kunne give et svar herpå havde man aftalt med Dansk Folkeparti, at der skal opbygges en bedre statistik, og at der skal ske en overvågning af, hvordan situationen udvikler sig. Som Kim Mortensen er inde på, har integrationsministeren sagt, at det kan blive et stort antal sager. Ja, men det kan også blive et mindre antal. Det ved vi ikke i dag. Det kan man først se om et års tid.

Statsministeren oplyste i relation til Anne Grete Holmsgaards bemærkninger om historien, at Rådet og Europa-Parlamentet vedtog opholdsdirektivet i april 2004, og at Akrichdommen blev afsagt i september 2003, så den var altså kendt, da opholdsdirektivet blev vedtaget. Statsministeren tilføjede, at så vidt han huskede, havde man også før Akrichdommen haft den opfattelse, at man kunne kræve forudgående lovligt ophold, hvilket blev bekræftet af Akriachdommen.

Med hensyn til immigrationspagten henviste statsministeren til, at det fremgår af papiret fra Rådet fra den 24. september under punkt II, at vi skal forebygge illegal indvandring, og at andre politikker – og her er udtrykkeligt nævnt den frie bevægelighed – ikke må være i modstrid med dette. Det er den platform, vi har at arbejde videre på. Statsministeren tilføjede, at vi i det hele taget er glade for immigrationspagten, som netop lægger op til en forstærket indsats for at bekæmpe illegal indvandring.

I relation til de udtalelser fra integrationsministeren, som Lone Dybkjær refererer, sagde statsministeren, at regeringens linje – og integrationsministerens linje – er, at vi respekterer de afgørelser, der træffes af Domstolen. Men selvfølgelig kan man have en debat om det, nogle kalder Domstolens aktivisme. Det har man også nævnt i den europapolitiske aftale, som et meget bredt flertal i Folketinget står bag.

Statsministeren ville ikke bevæge sig ind på en juridisk redegørelse for, hvad man forstår ved lovligt ophold, men bekræftede, at det selvfølgelig er op til hvert enkelt land at fastsætte regler for familiesammenføring for egne statsborgere, ligesom det er det enkelte land, der fastsætter regler for ægteskab. Men det betyder også, at et land skal kunne stille krav om forudgående lovligt ophold i EU for at tillade familiesammenføring på sit territorium. Et visum er ikke tilstrækkeligt til at statuere lovligt ophold.

1. Europaudvalgsmøde 8/10-08

Statsministeren sagde til Yildiz Akdogan, at han godt kunne lide udtrykket nationalt værn, for der er tale om et værn mod misbrug, og da det ikke er EU-regler, kan man godt tale om, at det er nationalt. Han fandt logik i, at man også skærper kravene for at blive dansk statsborger, og at man gør det mindre attraktivt økonomisk at få familiesammenføring. Man vil også stramme kontrollen med, at studerende er reelt studerende.

Statsministeren afviste i svaret til Yildiz Akdogan igen at udtale sig om andre landes holdninger, men gentog, at Danmark absolut ikke står alene.

Med hensyn til Kim Mortensens spørgsmål om Udlændingesservice sagde statsministeren, at han gik ud fra som en selvfølge, at enhver offentlig myndighed giver borgerne de oplysninger, de har krav på. I øvrigt henviste han til, at sagen behandles af ombudsmanden, og at der forventes at foreligge en rapport i slutningen af måneden.

I anledning af Svend Auken bemærkninger om, hvad den franske ambassadør har sagt, gentog statsministeren, at han ikke har lagt skjul på, at det vil blive en meget vanskelig sag at få ændret direktivet. Han henviste dog til, at man på rådsmødet den 25. september i rådskonklusionerne noterer sig, at Kommissionen er parat til at præsentere alle de passende retningslinjer eller forslag, der er nødvendigt for at bekæmpe eventuelle omgælder og misbrug.

Morten Messerschmidt betegnede det som interessant, at man kan bruge gamle tal til at analysere, hvordan det vil udvikle sig med hensyn til antallet af sager i den nye situation, hvor retstilstanden er ændret.

Han gjorde opmærksom på, at Akrichdommen også tillader, at en unionsborger kan anvende EU-reglerne om familiesammenføring alene fordi han ikke kan få familiesammenføring efter de nationale regler. Er det et misbrug, eller synes statsministeren, det er helt uproblematisk?

Er det ikke rigtigt, at den danske højesteret i Maastrichtdommen siger, at man kan forestille sig, at EU kan gå ud over de beføjelser, som ved tiltrædelsesloven er overdraget til EU efter grundlovens § 20, og så vil reglerne være uanvendelige i Danmark. Derfor ville han gerne vide, hvornår Danmark har overdraget kompetence til EU vedrørende udlændingepolitik.

Anne Grete Holmsgaard fastholdt, at Rådet havde sin egentlige afsluttende behandling af opholdsdirektivet, inden Akrichdommen blev afsagt.

Lone Dybkjær gentog, at når hun spurgte om lovligt ophold, er det fordi integrationsministeren ikke vil fortælle, hvordan reglerne for ægteskab og ophold er i andre EU-lande. Synes statsministeren ikke, det er rimeligt, at Europaudvalget får disse oplysninger, så man kan føre diskussionen på et ordentligt grundlag?

Bjarne Laustsen efterlyste en kommentar fra statsministeren til, at man kun lavede aftalen med Dansk Folkeparti.

Statsministeren svarede Morten Messerschmidt vedrørende Akrichdommens anden del, at udgangspunktet er, at man behandler sagerne konkret, men det er meget svært at granske folks motiver. Derfor har vi opstillet et regelsæt, hvor man

kontrollerer nogle faktiske forhold. Statsministeren mente, det var et ganske kraftigt værn, man havde bygget op.

Statsministeren gentog, at EU ikke går ind og regulerer dansk udlændingepolitik. Domstolen fortolker blot opholdsdirektivet.

Til Lone Dybkjær sagde statsministeren, at selvfølgelig skal Europaudvalget have et ordentligt vidensgrundlag, men han var i hvert fald ikke i besiddelse af en oversigt over, hvordan reglerne er i andre EU-lande. Det må Lone Dybkjær tale med integrationsministeren om.

I svaret til Bjarne Laustsen sagde statsministeren, at det var meget fornuftigt at træffe en aftale med Dansk Folkeparti, da regeringen i forvejen har aftalt de punkter i udlændingepolitikken, sagen drejer sig om, med Dansk Folkeparti.

Krisen på finansmarkederne

Formanden sagde, at statsministeren havde indvilget i at sige nogle ord om den aktuelle krise på finansmarkederne i relation til EU. Han påpegede, at krisen er meget alvorlig og selv områder, der ikke har en finansiel krise, er meget hårdt ramt. Han havde samme morgen på CNN set, at de asiatiske markeder også havde et fald på 10 pct. i aktiekurserne, og selv lande med meget solide bankvæsenere havde meget alvorlige problemer. Flere analytikere siger, at noget af det, der er mest skræmmende, er, at EU i en situation, hvor problemet mildest talt er grænseoverskridende, ikke har kunnet samles om at gøre en fælles indsats, men kun har kunnet enes om at koordinere de nationale initiativer. I den forbindelse nævnte Svend Auken, at den danske regering vel var den første til at melde ud, at man ikke ønskede en fælles EU-indsats.

Statsministeren: Jeg synes, det er glimrende, at vi lige får lejlighed til vende den situation, som af gode grunde må optage alle mennesker.

Jeg vil godt starte med at sige i tilslutning til det, formanden her lægger for med, at jeg deler klart den opfattelse, at det ville have været ønskeligt med en stærkere fælles EU-indsats. Hvis der har bredt sig det indtryk, at den danske regering skulle have været modstander af det, så iler jeg med nu at præcisere, at det er præcis det modsatte, der er tale om. Faktisk har vi fra dansk side været særdeles aktive i forsøget på at få en fælles, koordineret EU-indsats. Jeg skylder at sige, at lige præcis på det punkt, vi sidder med her, er de instrumenter, der skal tages i anvendelse, i hovedsagen nationale. Det er faktisk et af de felter, hvor EU-samarbejdet ikke er så udviklet, som nogle af os måske kunne ønske.

Derfor har vi måttet tage udgangspunkt i, at instrumenterne i vidt omfang er af national karakter. Men vi har ønsket – og vi har arbejdet på – at man kunne få en stærkere koordineret indsats. Vi afventede derfor også mødet i Paris i lørdags, før vi tog national aktion. Da det stod klart efter mødet i lørdags, at der ikke var lagt op til en større fælles koordineret EU-indsats, fandt vi anledning til at tage nationale skridt, fordi vi har et ansvar for at sikre en stabilisering af det danske finan-

1. Europaudvalgsmøde 8/10-08

sielle marked. Det er det, der har været vores politiske udgangspunkt. Jeg tror faktisk, jeg er fuldstændig enig med formanden.

Det er jo en meget alvorlig situation, vi står i, hvor der er et oplagt behov for at understøtte de finansielle markeder for at skabe ro og stabilitet. Der har været ganske mange drøftelser mellem landene. I forbindelse med FN-mødet i New York i slutningen af september var der møder mellem en række lande for at drøfte, hvordan vi på internationalt plan er i stand til at sætte et fælles regelsæt op. Der var, som jeg nævnte, mødet i Paris i lørdags mellem nogle af de lidt større EU-lande og Kommissionen og formanden for eurogruppen samt direktøren for Den Europæiske Centralbank. Der var økofinmødet i går. Det var ikke mindst ved forberedelsen af økofinmødet, vi fra dansk side var meget aktive i at forsøge at få forberedt fælles koordination.

Mødet i går var set fra et dansk synspunkt positivt på den måde, at vi faktisk fik anerkendende bemærkninger om den måde, Danmark har valgt at gribe det an på. Dels hvad angår selve modellens indhold. Dels hvad angår proceduren i forhold til de andre lande. Vi har været omhyggelige med at give dem en ordentlig orientering. Den model, vi har valgt, involverer den private banksektor i udstrakt grad. Det er en model, som omhyggeligt sikrer, at der ikke er diskrimination imod andre lande. Der er lige behandling af bankvirksomhed i Danmark, uanset om det er egentlige danske banker, eller det er udenlandske banker, der opererer i Danmark. Det er vores klare opfattelse, at den model, vi har stillet op, er i overensstemmelse med principperne for EU-samarbejdet. Den umiddelbare reaktion i Bruxelles har da også været positiv over for den danske model.

Som jeg sagde, kunne vi godt have ønsket os en mere koordineret aktion. Der er en række lande, som har valgt at iværksætte nationale foranstaltninger. Det gælder Irland, som har været meget omtalt. Det gælder Tyskland og Grækenland, og jeg er oplyst om, at Storbritannien i dag har iværksat særlige foranstaltninger. Fra dansk side er holdningen den, at vi kan støtte foranstaltninger, der ikke skaber unfair konkurrence, og som er i overensstemmelse med de fælles EU-regler. I mangel af egentlige EU-redskaber er det afgørende, at de enkelte medlemslande tager initiativer for at genetablere tillid og stabilitet på finansmarkederne.

Som sagt var der økofinmøde i går, hvor der var en grundig drøftelse af situationen. Man nåede også frem til en fælles konklusion på økofinmødet med en række vigtige punkter. Det er en tekst, som opstiller en række klare fælles principper, som skal tjene som rettesnor for de individuelle handlinger, som EU-landene foretager sig. Det drejer sig f.eks. om, at indgreb skal være rettidige, og støttetiltag skal være tidsbegrænsede. Man skal respektere skatteydernes interesser. Det er aktionærerne, der først og fremmest må bære tab. Der skal kunne gribes ind over for bonus- og aftrædelsesordninger. EU's konkurrence- og statsstøtteregler skal respekteres.

Økofinrådet har taget udgangspunkt i, at vi står med et regelsæt, hvor det i hovedsagen er nationale instrumenter, vi må bruge. Derfor må vi acceptere, at landene griber til nationale foranstaltninger, men der er truffet en fælles beslutning

om, hvilke overordnede principper disse nationale foranstaltninger skal overholde. Det synes jeg faktisk i situationen er et ganske godt resultat.

I det lidt længere perspektiv kan jeg godt dele formandens ønske om, at vi i lyset af dette får en drøftelse af, om ikke der er behov for nogle lidt stærkere EU-instrumenter. For det er netop i sådanne situationer, der er behov for et fællesskab til at undgå, at man begynder at konkurrere mod hinanden. Det er jo det, EU-samarbejdet går ud på. Man skal væk fra, at statskasserne skal til at konkurrere med hinanden. Det ønske, formanden har, deler jeg helt.

Lad mig lige slutte af med at sige i lyset af formandens indledende bemærkning om, at nu rasler kurserne ned. Det var også rigtigt først på dagen. Nu har de rettet sig igen. Det skyldes faktisk, at der er iværksat en koordineret rentesænkning i en række lande. Det gælder også Den Europæiske Centralbank. Det er centralbankerne i USA, Canada, Storbritannien, Schweiz og Sverige og så altså Den Europæiske Centralbank, som i en koordineret aktion har sat renten ned. I lyset af den rentesænkning har aktiekurserne så rettet sig, hvilket vil være en normal økonomisk reaktion på en rentesænkning.

Den danske nationalbank har officielt meddelt, at man indtil videre fastholder den rente, som i går blev sat en lille smule op. Vi var jo kommet i den situation, at den danske rente – undskyld jeg siger det: i kraft af den stærke danske økonomi – var kommet ned under ECB-renten. I denne situation førte det til noget kapitaludstrømning. Her betaler vi, kan man sige, prisen for at være uden for euroen. Vi var nødt til at hæve renten, så den kom over eurorenten.

Vel, det er ikke noget, der har decideret noget med den finansielle pakke at gøre. Men det hører med til billedet af den samlede situation, at her sidst på dagen har kurserne rettet sig, fordi en koordineret rentesænkning har haft en effekt.

Formanden takkede statsministeren for de gode nyheder.

Lone Dybkjær spurgte, om det var statsministerens vurdering, at vi ville have været bedre stillet, hvis vi havde været med i eurosamarbejdet.

Hun spurgte videre, om det, vi har gjort herhjemme med den aftale, som nu skal omsættes til lovgivning, sådan at bankerne kan få den tilstrækkelige likvide kapital tilført fra udenlandske banker ligesom ikke er gået op for alle? Mange i udlandet forveksler kronerne og ser på den islandske krone. Derfor spurgte hun, om der er behov for, at vi på statsministerniveau eller finansministerniveau gør noget for at sige, at der ikke bare er tale om en garanti for indskyderne, men en ubegrænset garanti til banksektoren.

Bjarne Laustsen pegede på, at statsministeren havde haft ansvaret for den danske økonomi igennem de sidste 7 år, og spurgte på den baggrund, om der var nogle ting, man ville have gjort anderledes, når man ser det i lyset af, hvad der nu er sket. Prisen på boliger er kommet alt for højt op i USA og andre lande, og vi har også herhjemme set, at boligpriserne nu er på vej ned. Han spurgte, om det har noget at gøre med den måde, vi har indrettet belåningen på, og at vi har indført afdragsfri lån og pauselån, som har været med til at drive priserne i vejret.

Med det, vi har gjort nu, kan statsministeren så sige, at regeringen ikke går ind og redder spekulanterne, men kun redder småsparerne?

Formanden mente, det var relevante spørgsmål, Bjarne Laustsen rejste, men henviste til, at dem kunne man diskutere i forbindelse med åbningsdebatten dagen efter, idet de faldt lidt uden for det, Europaudvalget beskæftiger sig med.

Svend Auken pegede på, at vi vel er et af de få lande, der har en ubegrænset indskydergaranti, som er bakket op af statskassen. Vil det ikke betyde, at vi tiltrækker international likviditet specielt til det danske finansielle marked, og at vi derved kan siges at "bringe vore naboer til tiggerstaven"? I den forbindelse pegede han på, at man i EU er blevet enige om en fælles minimumsgaranti, mens vi i Danmark har en ubegrænset garanti. Han understregede, at der står et bredt flertal bag regeringens politik på det område.

Statsministeren svarede Lone Dybkjær, at når det drejer sig om ustabiliteten på de finansielle markeder og risikoen for, at banker, der har været ude i uansvarlig spekulation, kan gå ned, så troede han ikke, det gjorde nogen forskel, om vi havde været med i eurosamarbejdet. Men når Nationalbanken i går hævede den danske rente for at undgå kapitaludstrømning, så er det en del af prisen for at stå udenfor eurosamarbejdet, idet den danske rente var kommet under eurorenten.

Han gav Lone Dybkjær ret i, at det måske endnu ikke er blevet helt opfattet af udlandet, hvor solid den danske garantiordning i virkeligheden er. Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at der er to elementer i den danske garantiordning: Det er i virkeligheden en ubegrænset indskydergaranti, og vi erstatter også, hvis udenlandske banker giver lån til danske banker. I forbindelse med det sidste sagde statsministeren, at det er et meget vigtigt formål at sikre, at der kan komme tilstrækkelig kapitaltilførsel til danske banker. Den sidste del af vor udmærkede aftale er måske knap så kendt som den første. Derfor ville statsministeren på den givne foranledning se på, om man i samarbejde med Folketinget kunne gøre aftalen til lov hurtigere, idet de udenlandske banker nok vil lægge mere vægt på en vedtaget lov end på en politisk aftale. Regeringen ville tage kontakt til partierne for at se, om man i fællesskab kunne være enige om at gennemføre lovgivningen i en hurtigere – men naturligvis stadig forsvarlig – procedure.

I relation til Svend Aukens bemærkninger pegede statsministeren på, at vi faktisk fik anerkendende bemærkninger fra de andre EU-lande, som ikke opfatter os som usolidariske. Vi har valgt en anden model end mange andre lande, men vi mener, den er bedre egnet til det danske kapitalmarked – som er karakteriseret ved, at vi har mange små banker – og samtidig er den generel og dermed i overensstemmelse med EU's principper. Endelig pointerede statsministeren, at det er en model, som bankerne betaler til, og som er sådan indrettet, at bankerne har et stærkt incitament til, at banksektoren løser problemerne selv.

Formanden takkede statsministeren for, at man fik arrangeret samrådene, og for, at han også havde sagt noget om den finansielle krise i relation til EU.